Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 52 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 18, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 18-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 52 РІК CIV.

СТВОРЕНО КОАЛІЦІЮ НАЦІОНАЛ-ДЕМОКРАТІВ

Київ (УНІАР). — Не зовсім вдалою виявилася спроба створити широку передвиборчу коаліцію національно-демократичних сил Києва. Ініціатор об'єднання, голова київської організації Конгресу Української Інтелігенції (КУІН), головний редактор газети "Вечірній Київ" Віталій Карпенко зібрав в "Українському Домі" представників 30-ох громадсько-політичних організацій, в тому числі Руху, УРП, КУН, ДПУ та інших організацій української столиці. Його доповідь, яку регулярно перебивали рухівці, стосувалася необхідності об'єднання патріотів спочатку в Києві, а потім у всій державі.

Головними засадами об'єднання, на його думку, має стати визнання, як факту, існування різних передвиборчих об'єднань і відмова від спроб привернути їх у свою віру, а також уникнення конфронтації у мажоритарних округах.

Після двогодинних дебатів, коли одні висловлювалися за створення такої коаліції, а інші — проти, представники Руху і споріднених організацій заявили, що вже існує передвиборче об'єднання "Рух за народ, за Україну", отже нема чого створювати щось альтернативне. На їхню думку, всі мають вступити до Руху.

Коли В. Карпенко намагався підсумувати виступи, рухівці з гістеричними криками залишили залю. Віктор Цимбалюк, який недавно повернувся з Чечні, назвав організаторів зборів "ворогами", на яких він "звик дивитися через приціл гармати". Не зважаючи на те, що зібрання наполовину поменшало, коаліцію все ж створено. Головою координаційної ради обрано В. Карпенка.

Л. Кучма зустрівся з лідерами фракцій

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма зустрівся з керівниками парламентарних груп і фракцій на прохання депутатів.

Під час зустрічі парламентаристи звернули увагу голови держави на низку гострих проблем, які потребують першочергового розв'язання та безпосереднього втручання Президента.

Л. Кучма наголосив на відповідальності депутатів Верховної Ради і всього парламенту за повільну працю в напрямі законодавчого забезпечення реформування економіки, гармонізації чинного законодавства з вимогами Конституції України.

Особливу увагу Президент звернув на зволікання з ухваленням державного бюджету на 1997 рік. Голова держави підкреслив, що він змушений буде скористатися своїм конституційним правом і видати низку указів та внести відповідні проєкти законів з питань економічної політики, які досі неврегульовано законодавством України.

Президент Л. Кучма погодився виступити із щорічним зверненням до Верховної Ради на сесії 21-го березня.

А. Лебедь створює нову партію

Москва. — У п'ятницю, 14-го березня, в російській столиці відбувся перший з'їзд політичної партії, заініційованої Алєксандром Лебедем. Від дня з'їзду вона матиме назву: Російська народно-республіканська партія.

Про намір заснувати власну партію А. Лебедь повідомив ще в грудні минулого року під час конференції очолюваного ним руху „Честь і батьківщина". Однак цей рух не зміг стати потужною політичною структурою, покликаною розпочати маштабну боротьбу за пост президента Росії. Тому А. Лебедь прийняв рішення створити партію.

За останні місяці він об'їздив десятки регіонів країни і у висліді заявив, що його готові підтримати в майбутніх президентських виборах 47 партій та рухів. Найвідоміші з них — це Демократична партія Росії, Партія самоуправління трудящих і Конгрес російських громад.

Ще в грудні А. Лебедь сказав, що його прихильники зібрали для нього 200 млн. дол. Тоді в цьому факті багато хто сильно сумнівався. Проте це та-ки подібне до правди, бо з'їзд партії А. Лебедя відбувається в престижевому московському Будинку спілок, у центрі столиці, а там винаймлення приміщень коштує немалих грошей.

На з'їзді прийнято програму нової партії, звернення делегатів до російського народу, а також вибрано Політичну раду партії. Закінчиться з'їзд мав повідомленням про створення „громадського об'єднання на підтримку політичної платформи А. Лебедя".

Клінтон і Єльцин зустрінуться день пізніше

Вашінгтон. — Необережний президентський крок минулої п'ятниці, 14-го березня, та наслідки конечної операції з цього приводу примусили президента Билла Клінтона таки погодитись на одноденне відкладення його зустрічі з російським президентом Борисом Єльцином у Гельсінкі. Згідно з первісними плянами Президент мав виїхати на згадану зустріч у вівторок, 18-го березня, тепер його подорож розпічнеться один день пізніше.

Президент Б. Клінтон повернувся з лікарні до Білого Дому перед полуднем в неділю, 16-го березня, в доброму настрої запевняючи всіх, що почувається дуже добре, тільки мусить опанувати техніку мобільности на милицях. Майкл МекКиррі, пресовий секретар Білого Дому, повідомив, що рішення про одноденне відкладення поїздки Президента до Гельсінки зробили Ерскін Бовлс, керівник персоналу Білого Дому, і члени Крайової ради безпеки, щоб дати можливість Президентові познайомитись зі своїм теперішнім станом дещо обмеженої мобільности. Згідно з твердженнями лікарів, увесь післяопераційний процес є таким успішним, що з їхньої сторони немає жодних застережень до його поїздки, як сказала д-р Марлен де Майо, хірург-ортопед, що була одною із лікарів при операції.

Президент Б. Клінтон плянує зустрічатися з Б. Єльцином у четвер і п'ятницю. 20-21-го березня.

Відкрито відділ об'єднання в Києві

Київ. — Голови київських організацій Народного Руху України, Товариства "Просвіта", Всеукраїнського Об'єднання Ветеранів та Конгресу Української Інтелігенції підписали декларацію про створення столичного організаційного об'єднання "Рух за народ, за Україну", повідомив "Рух-прес".

Метою об'єднання є висунення спільного кандидата національно-демократичних сил у кожній київській окрузі у виборах 1998 року до Верховної Ради України і місцевих рад. Представники об'єднань створять у представницьких органах усіх рівнів єдині депутатські фракції.

Організації-засновники мають делегувати по три представники до Ради об'єднання, яке відкрите також для інших організацій.

Експерти критикують прогнози щодо урожаю

Київ. — Західні експерти з недовір'ям поставились до заяви Міністерства Сільського Господарства про намір зібрати цього року 38 млн. тонн збіжжя, що на 13 млн. тонн більше, ніж торік, повідомили засоби масової інформації.

Один з аналітиків заявив, що раціональніше було б сподіватися 35 млн. тонн, або й ще менше — 30-35 млн. тонн.

Він також сказав, що завдання, яке поставив заступник міністра сільського господарства Валентин Тимошенко, важко буде виконати через брак насіння, мінеральних добрив, техніки і грошей.

Україна в совєтські часи постачала чверть усього зерна СССР, однак за останні п'ять років, коли економіка впала, сільське господарство опинилося в розрусі.

Як відомо, минулого місяця Л. Кучма звільнив міністра сільського господарства Анатолія Хорішка за „серйозні недоліки" у праці. Нового міністра покищо не призначено. Крім того, віцепрем'єр у справах сільського господарства Михайло Зубець, згідно з чутками, захворів. За словами аналітика, сільське господарство тепер не має „ні голови, ні рук, ні ніг". Однак він додав, що все залежатиме від бажання Уряду реформувати сектор.

Як уже інформовано, діючий міністер сільського господарства Борис Супіханов сказав, що збіжжя цього року перезимувало ліпше, ніж торік і 90 відс. засіяних земель є в доброму стані.

Німецький економіст з сільського господарства Стефан фон Крамон Тавбадель сказав, що урожай буде добрий, якщо сприятиме погода. Однак він додав, що Україні бракує грошей, насіння і мінеральних добрив. За його словами, торік Україна могла дозволити собі використати на одному гектарі тільки 21 кілограм добрив, в той час як в Европі ця цифра звичайно становить 200 кілограм.

А взагалі, сказав німецький експерт, Україна може вирощувати щорку 50-60 млн. тонн збіжжя. Останній раз такий урожай був в 1990 році.

Співпрацюють військовики України і ЗСА

Львівщина. — Як повідомила пресова служба Міністерства Оборони України, протягом трьох днів на військово-спортовій базі Міністерства Оборони України в Тисовці на Львівщині працюють групи вояків України та ЗСА. Українську групу очолював заступник міністра оборони України, командувач сухопутних військ генерал-полковник Василь Собков, американську – помічник заступника міністра оборони ЗСА зі зв'язків з Росією, Україною та Евразією д-р Кетрін Келлер.

Головна мета цієї зустрічі, до речі, вже сьомої, – обговорити проблеми співпраці у військовій галузі між обидвома країнами, зокрема, в рамках програми "Партнерство для миру". Крім цього, ці групи мали завданням плянування та організацію взаємодії між оборонними відомствами двох країн під час підготови та проведення спільних навчань, візит військових делегацій усіх рівнів, координації навчання українських військовослужбовців у військових школах ЗСА.

Під час зустрічі з журналістами американці наголосили на готовості й надалі допомагати становленню Збройних Сил України. Незабаром буде надана фінансова допомога для придбання технічних засобів зв'язку та лябор採торії з вивчення англійської мови.

14-го березня учасники груп відвідали механізований полк у Раваруському гарнізоні, де ознайомилися з активністю української частини спільного українсько-копольського миротворчого батальйону, створеного на основі цього полку.

НРУ провів акцію "Зарплата"

Київ. — Як повідомила УНІАР, 13-го березня вранці Народний Рух України провів у більшості областей України акцію "Зарплата". На вулицях, в підприємствах та установах людям роздавали зразки заяв та судових позовів з приводу невиплати заробітньої платні.

Акції Народного Руху проти неефективної соціяльно-економічної політики влади триватимуть п'ять днів і закінчаться 18-го березня пікетами та демонстраціями.

Л. Кучма оприлюднив свій минулорічний прибуток

Київ. — Президент Леонід Кучма, який намагається навести порядок в податковій системі України, проголосив, що його прибуток минулого року становив трохи більше, як 600 дол. на місяць, повідомило 15-го березня агентство Ройтерс, покликаючись на „Інтерфакс-Україна".

В декларації, яку Президент надіслав до податкових властей, сказано, що він заробив торік 13,355 гривень (7,300 дол.). Л. Кучма також вказав, що має дачу недалеко Дніпропетровського, варту 8,000 дол.

Як відомо, середня місячна платня в Україні становить 80-90 дол.

Згідно з повідомленням, Л. Кучма не мав інших прибутків, крім пов'язаних із виконанням своїх обов'язків. У нього не було доходів ні від підприємницької діяльности, ні з-за кордону.

Як відомо, Президент кілька місяців домагається від парляменту прийняття нових податкових законів і хоче поліпшити збирання податків, щоб відкрити двері багато-більйоновому кредиту від Міжнародного валютного фонду.

Багато українських громадян намагаються уникнути сплати податків і приховують щонайменше частину своїх прибутків. Експерти вважають, що 40 відс. економіки є тіньовою.

Вийшов указ про державні нагороди ім. Т. Шевченка

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма підписав Указ про присудження державних премій ім. Тараса Шевченка 1997 року.

На підставі подання Комітету, очолюваного письменником Володимиром Яворівським, нагороду ім. Т. Шевченка присуджено: художникові Івановi Марчукові за серію картин "Шевченкіяна. Голос моєї душі"; режисерові-постановникові Леонідові Осиці за художні кінофільми "Кам'яний хрест", "Захар Беркут", "Подарунок на іменини", "Гетьманські клейноди"; мисткині Людмилі Семикіній за виготовлення серію українських строїв "Високий замок", поетові Петрові Скунцеві за збірку поезій "Спитай себе"; артистові Анатолію Сол'яненкові за концертні програми 1993-96 років.

Нову державну премію ім. Т. Шевченка присуджено письменникові Олександрові Ульяному (Олесеві Ульяненкові) за роман "Сталінка". Грошова нагорода лавреатам 1997 року становить: велика 10,000 гривень, мала 5,000 гривень.

Львівські ліві об'єднуються

Львів (УНІАР—ІМА-прес). — У Львові відбувся об'єднавчий пленум міських комітетів Соціялістичної і Комуністичної партій України. Його учасники звернулися до центральних партійних органів з вимогою виробити комплекс єдиних дій у підготові до виборів до Верховної Ради України.

Ліві вирішили об'єднатися в коаліції на противагу передвиборчому блькові, який формують Народний Рух України і його союзники.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ОБГОВОРЕНО СОЦІЯЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

КИЇВ. — Тут відбулося спільне засідання Комітету Ради Европи з соціяльних питань, охорони здоров'я та сім'ї й аналогічного Комітету Европейського парляменту. Учасники засідання розглянули важливі питання захисту прав дітей, проблеми осіб, котрі підпадають під категорію соціяльно вразливих, тобто старших людей, інвалідів, багатодітних матерів. Особливу увагу приділено негативним наслідкам для здоров'я людей катастрофи на Чорнобильській АЕС. Парляментаристи Европи внесли уточнення до проєкту рекомандацій, які будуть прийняті на черговому засіданні Парляментарної Асамблеї Ради Европи в Страсбурзі. Член ПАРЕ, голова соціялістичної фракції Верховної Ради України Іван Чиж запропонував відобразити в цьому документі звернення до Уряду України про неприйнятність скорочення соціяльних компенсацій ліквідаторам аварії на ЧАЕС. Підтримавши ініціятиву Куби, яка бере на лікування українських дітей, що потерпіли від аварії на ЧАЕС, І. Чиж закликав країни Европи від співчуття перейти до дій і також надавати Україні конкретну допомогу.

ВРУЧЕННЯ НАГОРОД

КИЇВ. — Тут відбулася церемонія вручення міжнародної нагороди ім. Пилипа Орлика. За визначний внесок у демократизацію українського суспільства, заслуги у розбудові й утвердженні української державі, гуманізм і захист прав людини за 1996 рік нагороду вручено: Філіпе Гонзалєзу, Еспанія, за видатний внесок у миротворчу діяльність та захист демократичних вартостей у світі; Валерії Новодворській, Росія, за послідовну і наполегливу правозахисну діяльність і боротьбу з шовінізмом; Михайлові Сироті, депутатові України, за особисту ролю і участь у прийнятті Конституції України; Станіславі Шушкевичу, Білорусь, за активну діяльність у створенні незалежних держав на теренах колишнього СССР та вірність ідеям демократії; Вікторові Ющенкові, Україна, за активну участь у створенні української кредитно-фінансової системи та проведення грошової реформи. Нагороди вручив народний депутат України, голова ДПУ Володимир Яворівський.

ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ В ДІЇ

КИЇВ. — Тут Державна податкова адміністрація України повідомила, що в державі уже створюється цивільний облік громадян, які зобов'язані сплачувати податки. Кожний громадянин, зайнятий в економіці держави, отримає спеціяльну картку з ідентифікаційним числом. Це число є обов'язковим для використання підприємствами, установами та організаціями усіх форм власности. На сьогодні 19.5 млн. громадян уже подали інформації про свої доходи. Видачу спеціяльних пашпортів-карток платників податків має забезпечити Міжвідомча комісія з пашпортизації при Кабінеті Міністрів України. Державна податкова адміністрація гарантує засекречення даних про доходи громадян. В разі порушення з боку податкового працівника наступає кримінальна відповідальність.

ЗАСНОВАНО МОЦАРТІВСЬКЕ ТОВАРИСТВО

ЛЬВІВ. — При Львівському Вищому Музичному Училищі ім. Миколи Лисенка засновано товариство шанувальників Вольфганга Амадея Моцарта. До нього може вступити кожний, хто своєю професійною діяльністю пропагує і популяризує творчість великого австрійського композитора.

ЗРОСТАЄ ЧИСЛО НЕЛЕГАЛЬНИХ МІГРАНТІВ

ВІННИЧЧИНА. — В області останнім часом спостерігається різке збільшення числа нелегальних мігрантів. У зв'язку з цим працівники міліції провели рейд "Мігрант" і виявили понад 100 чужоземних громадян, які не отримали офіційного дозволу на проживання в Україні. Вони не мають пашпортів, приписки і використовують винайняте житло не за призначенням. Обласна адміністрація спільно з правоохоронними органами підготувала програму боротьби з такими порушеннями. Громадяни України, які сприяють нелегальним мігрантам, будуть притягнені до відповідальности згідно з законом. Питання актуальне ще й тому, що через Вінницьку область часто переводять до Европи мігрантів із країн Азії та Африки. Нелегальні мігранти нерідко стають жертвами або співучасниками злочинів.

ВЕРХОВНИЙ КОМІСІОНЕР ООН МАЄ БЮРО В КРИМУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Керівник Кримського представництва Управління верховного комісіонера ООН у справах втікачів Гав'єр Сорієнто повідомив на пресовій конференції, що в Симферополі відкрито бюро Управління верховного комісіонера ООН в справах втікачів у Криму. За словами Г. Сорієнто, у 1996 році Управління верховного комісіонера отримало 300,000 дол. для ремонту та реставрації гуртожитків для громадян, які повертаються в Крим із місць насильницької депортації. При Управлінні відкрито "Фонд сприяння праву", який надаватиме допомогу в отриманні права на мешкання і громадянство.

У СВІТІ

У П'ЯТНИЦЮ, 14-ГО БЕРЕЗНЯ, засоби масової інформації повідомили, що китайський президент Жіянг Земін плянує наступного місяця відвідати Москву, щоб підписати угоду про зменшення військових частин на кордоні між Китаєм і Росією. Це, на думку китайських керівників, „буде головним кроком до мирних сусідських відносин між обидвома країнами". Крім того Казахстан, Киргізстан і Таджикистан будуть також співавторами підписання цього договору, бо китайський кордон також межує з їхніми країнами.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ 14-ГО БЕРЕЗНЯ, Ясір Арафат провідник палестинців у своєму виступі по радіо висловив співчуття з причини вбивства сімох жидівських дівчаток-школярок, убитих йорданським вояком під час їхньої шкільної прогулянки у четвер, 13-го березня, та підкреслив, що найважливішим тепер є дальше прямувати до замирення. На запит ізраїльської радіовисильні чи він зустрінеться з ізраїльським прем'єр-міністром Беньяміном Нетанягу він відповів, що „немає нічого проти зустрічі".

В АМЕРИЦІ

ВЧАСНИМ РАНКОМ У П'ЯТНИЦЮ, 14-го березня, президент Билл Клінтон перебуваючи на Флориді пошкодив собі праве коліно. Речниця Білого Дому Марі Еллен Ґлинн повідомила, що припадок трапився на посілості відомого гравця голфу Ґреґа Нормана, коли сходячи по сходах Президент посковзнувся та ушкодив праве коліно. Президента негайно забрали до лікарні у Вест Пам Біч, де виявилося, що ушкоджено зав'язку суглобів і потрібна операція. Вирішено повернутися до Вашінгтону, де лікарі зробили потрібну операцію.

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 13-ГО БЕРЕЗНЯ, поліція в Лос Анджелесі затримала молодого чоловіка у зв'язку з убивством Енниса Косбі, сина відомого американського муринського актора Билла Косбі. Затриманий це 18-річний росіянин Михайл Маркашов, який до ЗСА прибув тому вісім років. У п'ятницю, 14-го березня, М. Маркашова формально оскаржено у згаданому вбивстві. Місцева поліція уважає, що вбивство було здійснене виключно задля грабунку, а не як єже початки кружляти чутки, що воно пов'язане з російською мафією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Офіційний помазанець демократів

Про те, що демократи є в найвищому ступені захоплення, з приводу переобрання Билла Клінтона — їхнього кандидата, на другу каденцію найбільш престижевого становища в світі — Президента З'єднаних Стейтів Америки, немає сумніву. Так само можна не вагатися і в тому, що обидві політичні партії вже започаткували та пустили в рух свої далекосяжні пляни до наступних виборів, які припадають на 2000 рік. Серед цих далекоглядних плянів Демократичної партії на першому місці є підібрання відповідного кандидата на місце Билла Клінтона, але тут демократи спокійні, бо вже від довшого часу ретельно підготовляли офіційного престолонаслідника демократичного владарювання у Білому Домі. Ним є найбільш відповідна, безперечно, на думку демократів, людина — ніхто інший, як теперішній віцепрезидент Ал Гор.

Алберт Гор прийшов на світ 31-го березня 1948 року, в столиці ЗСА Вашінґтоні, де в той час його батько Алберт Гор старший був демократичним конгресменом зі стейту Теннессі, а пізніше, продовж трьох каденцій, був також сенатором. Виростаючи у Вашінґтоні, в політичному центрі країни, не було нічого дивного в тому, що він пішов до Гарварду вивчати функції державного правління, завершуючи їх у 1969 році бакалавреатом. Покликаний до військової служби, відбув В'єтнамську одисею та в 1971 році почав працю в газеті „Теннессіян" у Нешвіллі. У 1971-72 роках студіює філософію та феноменологію у школі релігії Вандербілтського університету в Нешвіллі, де також у роках 1974-76 навчається у правничій школі цього ж університету. Коли в 1976 році конгресмен демократ Джо Евінс з Теннессі несподівано вирішив більше не кандидувати, Ал Гор скористав з нагоди і подався в політику. Пробувши в Конгресі три каденції, він у 1984 році кандидує і здобуває місце в Сенаті ЗСА. Називаючи себе „гнівним поміркованцем", він зосереджує свою увагу на спірних питаннях, пов'язаних зі здоров'ям і довкіллям. У Конгресі він був одним із промоторів схваленого у 1980 році „супер фонду", призначеного на покриття коштів очищення хемічних розливів. Крім того, він також був спонзором Акту сприяння перещепленню органів у 1984 році, а його майстерність розуміння спірних питань з оборони і зокрема питань ядерного роззброєння привернули увагу цілої країни. У 1988 році А. Гор кандидує на президента ЗСА і мав непогані успіхи в південних стейтах країни, але політична спілка з тодішнім нюйоркським посадником Едвардом Качом проти Джессі Джексона не вийшла йому на користь. Родинне нещастя —автомобільне поранення його шестирічного сина, наступного 1989 року, операції та довготривале одужання дали йому змогу переоцінити свої пріоритети та

згідно з твердженнями багатьох, допомогли йо-му визріти і стати політично „готовим для вели-кого моменту".

Беручи до уваги всі його атрибути від походження, освіти, військової служби, зацікавлень, прикладного родинного життя і незаплямленої політичної кар'єри, не дивно, що демократи неформально уважали його саме тим, хто перейме кермо від Б. Клінтона. Одначе поява останніми часами деяких фактів у засобах масової інформації про не надто пристойні способи придбання фондів для передвиборчої кампанії демократів і особистої участи в них Ал Гора дещо притемнили його блискучі можливості на майбутнє. Крім того, у кулуарах президентської виборчої політики чимраз частіше можна почути ім'я нюджерзького колишнього сенатора демократа Билла Бредлі, який наміряється у передвиборах пропаґувати справу реформ придбання фондів для передвиборчих кампаній. І саме у колишньому сенаторові Б. Бредлі криється найбільша небезпека для А. Гора, якщо він справді буде кандидувати. В іншому випадку, щоб зберегти за собою право дальше зватися помазанцем демократів, А. Гор мусить солідно попрацювати.

Можливо, що за три роки він зуміє наново відтворити втрачений блиск і переконає своїх однопартійців, що саме він є дальше їх найкращим козирем у президентських виборах у 2000 році, але для цього йому прийдеться відбути не один політичний крутобіг з перешкодами.

Микола Світуха

КОНКУРЕНЦІЯ ЗА АВТОМОБІЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Одним із стратегічних секторів для чужоземних інвестицій в державах Центральної і Східньої Европи уважається автомобільна індустрія, розвиток якої кладе основи для скріплення інфраструктури, підвищує суспільний добробут і стає показником технічного рівня кожної держави. В добу комунізму занедбання автомобільного виробництва, за умов державної власности засобів продукції і партократичного керівництва економікою, було одним із яскравих прикладів неспроможности комуністичної системи задоволити потреби населення.

Викуплення контролі

Завдяки економічним реформам у всіх державах, в тому числі і в Україні, і значному зростові попиту на західні моделі автомобілів почався процес ґрунтовної реорганізації і модернізації автомобільної індустрії. За оцінками фахівців, загальний обсяг попиту на автомобілі в країнах реґіону зріс з 462,000 в 1994 до 900,000 в 1996 році, а за наступних п'ять років може подвоїтися. Тому природно, що провідні автомобільні фірми світу роблять заходи для запевнення собі частини цього зростаючого ринку шляхом викуплення ефективної контролі над діючими фірмами і побудови нових автобудівельних заводів.

Ця тенденція наявна головно в Чехії, Словаччині, Польщі й Мадярщині, себто в країнах, які мають шанси стати альтернативними базами продукції для Західньої Европи, а зокрема для Німеччини і Франції, де високі платні фахових робітників поступово зробили виробництво компактних автомобілів неконкурентним. Важливе значення має і той факт, що, як кандидати в склад поширеного Евопейського союзу (ЕС), згадані чотири держави можуть розраховувати на вільний доступ до західньоевропейського ринку.

Хоч більшість автомобільних фірм зацікавлені поширенням ринку збуту і в Україну, та своїм пріоритетом дотепер уважали поступову розбудову мережі варстатів продажі і обслуги як передумови наладнання систематичного імпорту готових моделів. Помимо того, що імпортовані моделі підлягають митному податкові, що значно збільшує їх ціни, своєю якістю і надійністю вони здобули широкий попит. Тим часом щойно рік тому почалися серйозні заходи для акціонування стратегічно важливих українських підприємств, а з тим і розглядалося можливість чужоземних інвестицій у модернізацію автомобільної продукції в Україні.

За совєтських часів головними центрами продукції в Україні були Запорізький автомобільний завод („АвтоЗаЗ") і Кременчуцький автобудівельний завод (КрАЗ), який спеціялізується у важких вантажних моделях. З часом всім стало зрозуміло, що без модернізації виробництва український ринок впаде швидко під контролю закордонних продуцентів, а також що без їх фінансових ресурсів і ринкового досвіду Україна не матиме надійної автомобільної індустрії. Такий стан загрожував би серйозними втратами для економіки держави. Зокрема критична ситуація створилася на запорізькому заводі, який ще з початком 1990-их років випускав понад 100,000 автомобілів річно, але через брак комплетуючих частин і відсутність ресурсів для модернізації в 1996 році його продукція не досягла навіть 7,000 малих моделів „Таврії".

Немає сумніву, що перспектива реорганізації „АвтоЗаЗ" в акційну спілку з участю чужоземних інвесторів притягнула увагу різних політично впливових „підприємців", які шукали найбільш вигідної для себе розв'язки. Саме так можна пояснити небуденне зацікавлення південнокорейської фірми „Дейву", яка, пізнавши складні проблеми автомобільної індустрії України, пропонувала на конвеєрах „АвтоЗаз" збирати нові корейські моделі взаміну за згоду Уряду на вільний імпорт в Україну готових корейських авт. Амбітні пляну „Дейву" стають більше зрозумілими, коли врахувати факт, що вона недавно викупила два автомобільні заводи в Польщі і зобов'язалася вкласти додаткові інвестиції в мережу аґенції продажу і обслуги нових моделів. Такими маневрами корейська фірма мала намір здобути домінантну позицію і на українському ринку.

Після довгих переговорів, інвестиціями в модернізацію „АвтоЗаЗ" вдалося зацікавити европейську гілку фірми „Дженерал моторс", яка погодилася продовжувати продукцію модернізованої „Таврії" і одночасно наладнати випуск своїх моделів „Опель". Альтернативну пропозицію подала і корейська фірма „Дейву", якою передбачується відновити продукцію „Таврії" пералельно з монтуванням корейських моделів. Тепер урядова комісія під проводом міністра економіки Василя Гуреєва розглядає пропозиції обох потенційних партнерів і до 1-го травня має проголосити своє рішення.

Щоб об'єктивно оцінити складні проблеми стратегічних інвестицій в автомобільному секторі, треба хоч коротко поглянути на ситуацію в цілому реґіоні. Дотепер найбільшу активність у реорганізації автобудівельної індустрії в державах Східньої Европи проявили фірми „Фольксваґен" (Німеччина), „Форд" (ЗСА) і „Опель" (европейське рам'я „Дженерал моторс"), „Фіят" (Італія), „Дейву" (Південна Корея) і „Сузукі" (Японія). Разом ці фірми взяли зобов'язання вкласти інвестицій у модернізацію автомобільної індустрії на загальну суму понад 9 блн. дол.

„Фольксваґен" в проводі

Провідне місце в цьому суперництві належить німецькій фірмі „Фольксваґен", яка викупила відому фірму „Шкода" за умовою зобов'язання модернізувати виробництво і збільшити продукцію в Чехії. Метою цієї стратегічної інвестиції було скріпити конкурентність „Шкоди", беручи до уваги швидкий зріст імпорту різних американських, японських і корейських моделів. Користь для економіки Чехії ілюструє приклад, що завдяки зросту продукції до половини 1996 року до 138,000, вдалося не лише задоволити велику частину зростаючого попиту на домашньому автомобільному ринку, але також подати в експорт по цілій Европі понад 90,000 автомобілів, завдяки широкій міжнародній мережі аґенцій продажу і обслуги фірми „Фольксваґен".

Подібні домовлення зробив „Фольксваґен" також з урядами Словаччини і Мадярщини про побудову нових фабрик, щоб забезпечити за собою частину місцевих ринків збуту і одночасно створити вигідну базу для експорту своїх моделів до сусідніх балканських держав. Зрозуміло, що його автомобільні інвестиції на цьому терені розраховані і на експорт в Україну, Росію і Прибалтику, де попит на німецькі моделі зростає з року на рік.

Конкуренція за ринок Польщі, який тепер оцінюють на 375,000 авт, загостриться, коли вслід за модернізацією місцевих заводів італійського „Фіята", який вже десятки років був традиційним партнером Польщі, нові фабрики американського „Опеля", „Форда" і корейського „Дейву" наладнають масову продукцію. Завдяки зростаючим заробіткам населення зростає і попит на різні імпортовані моделі, яких ціни вищі, як моделів, продукованих у Польщі. Із закінченням будови нових автомобільних заводів „Дженерал моторс" і італійського „Фіята" автомобільна продукція Польщі займе одно з провідних місць в Европі. В намірі консолідувати продукцію, відтепер Польща надаватиме ліцензії лише тим фірмам, які ґарантують випускати в Польщі щонайменше 10,000 автомобілів річно.

Найбільше успішними на дотепер невеликому ринку Мадярщини виявилися японська фірма „Сузукі", яка відкрила свою фабрику, американський „Опель" і корейський „Дейву". Натомість дотеперішній попит на автомобілі, імпортовані з Росії („Лада" і „Самара") і України („Таврія"), майже цілком вигас. В Румунії і Болгарії попит на автомобільному ринку невеликий, тож покищо його задоволяє місцева продукція дешевих моделів і скромний імпорт російських, німецьких і корейських авт.

Хоч попит в самій Росії перевищує один мільйон автомашин річно, дотепер жодна чужоземна фірма не була зацікавлена інвестувати у величезну фірму „Автоваз", якої продукція, „Лади" і „Жиґулі", досягнула 680,000, але за умов втрати соток мільйонів долярів. Натомість „Дженерал моторс", „Фольксваґен-Шкода" і корейська „Дейву" плянують випускати обмежену продукцію своїх моделів з нових автобудівельних заводів у Центральній Азії.

Початковий етап

Дотеперішній досвід недвозначно вказує на факт, що на автомобілевих ринках Центральної і Східньої Европи конкуренцію виграють фірми, які завдяки інвестиціям у місцеву продукцію зуміли обминути митні податки, що їх накладає кожна держава. Потенціял автомобільного ринку України настільки великий, що інвестиційні пляни „Дженерал моторс" у відношенні до „АвтоЗаЗу", про які була мова, слід уважати лише початковим етапом

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

В. Сараджян і В. Винницький концертують в УІА

Челіст Ваґдам Сараджян з піяністом Володимиром Винницьким в суботу, 8-го березня, порадували публіку і гостей Українського Інституту Америки в Ню Йорку незвичайним концертом, блискуче інтерпретуючи твори Бетовена, Гіндеміта і Рахманінова.

Концерт почався твором Бетовена „7 Варіяцій Ес-дур" на тему з опери Моцарта „Чарівна флейта". Варіяції, як музична форма, прозвучала в УІА вперше. В музичному розумінні слово варіяції означає видозміну музичної теми в порядку мелодичному, ритмічному, гармонічному чи ладовому. Варіяції — це одна з важливих музичних форм, яка може існувати як самостійний твір або як складова частина циклічних форм, наприклад, сюїти, сонати чи симфонії. Бувають різні форми варіяцій — у випадку Бетовена варіяції задержали структуру і гармонічний прогрес. Кожна з варіяції, як тема, має 15 тактів, а остання, як правило, є поширена, з кодою (закінченням). Твір Бетовена був виконаний з перлистою моцартівською дзвінкістю, а повільні варіяції (4-та і 6-та) повні поетичного зітхання в обох інструментах.

Соната для челя і фортепіяну оп. 11 ч. 3 провідного німецького композитора після Першої світової війни Павла Гіндеміта (1895-1963) написана в 1919 році, коли він був прихильником експресіонізму і в його музиці того часу була аґресивність, насичена шорсткою гармонією, яка гостро протиставилася канонам „доброго смаку" передвоєнних часів. Твір Гіндеміта починається масивним унісоном у фортепіяновій партії, а при вступі челя починається боротьба двох сил, виповнена гнітючими акордами. Обидва артисти зужили багало сили, щоб відтворити похмурий, тяжкий характер твору, переповнений змінними ритмами.

Після перерви прозвучала Соната ґ-моль оп. 19 для челя та фортепіяну Серґея Рахманінова (1873-1943) написана 1901 року. Рахманінов був представником пізнього романтизму і скоро осягнув індивідуальну ліричну ідіому у розкішних, пишних гармоніях і широких, пристрасних мелодіях. Рахманінов був великим піяністом, тому партії фортепіяну в його творах складні та насичені до крайности.

Сараджян і Винницький були у своїй найкращій формі і виконали Сонату Рахманінова у такий пориваючий спосіб, що тяжко навіть сказати, котра з частин сильніше полонила слухачів — кусливе скерцо другої чи мелодія вечірньої пісні третьої частини. Всі чотири частини однакові у своїй силі вислову. Сараджян добуває назвичайної краси тон з інструменту, а Винницький майстерною технікою всевладно панує над клявіятурою фортепіяну, до того вони мають особливу спроможність проникнути у внутрішню структуру і субстанцію виконуваного твору. Це передається на публіку їхньою динамічною грою, яка знаходить такий великий емоційний резонанс у слухачів — такий дует не часто можна почути в концерті.

* * *

Приходить снів золототканна рінь,
І вслід за ними — вічна тиша хати,
Де будуть мрії тугу колихати
На голубих вервечках сновидінь.

І будеш ти. І просто будеш ти,
Без слів про ніжність і свої печалі,
І буде річка сонячних причалів
Твоє лице у спогади нести.

На сивих стернях завтрашніх розлук
Не білий коник — паморозок ранній,
І вже не дощ, а тільки схлип останній
Впаде на ватру наших губ і рук.

І вже під сонцем просинь аж дзвінка,
І хата наша — з казки рукавичка,
Й дитяча лялька — дівчинка в косичках,
Що буде нам за доню чи синка.

Любов Проць,
Україна

Леонід Рудницький

Мистець, якому запевнена вічність

До 90-ліття св. п. Петра Андрусева

I

Про мистця найпромовистіше говорять його твори; вони є запорукою його безсмертя. У випадку Петра Андрусева це твердження особливо правдиве. Його монументальні картини розійшлися по всьому світі, в приватні колекції, музеї, церкви тощо. А про його життя і творчість писали такі знавці, як покійні вже Святослав Гординський, Петро Мегик, Григор Лужницький та інші вчені, а нині пишуть відомі мистецтвознавці Богдан Певний (ЗСА), Роман Яців (Україна), в числі багатьох інших. Його вклад в українську і світову культуру зафіксований монографією-альбомом п. з. „Петро Андрусів — маляр і графік" (УВАН 1980, за ред. Святослава Гординського), історичним колендарем, виданим з нагоди 1000-ліття Хрищення України та іншими публікаціями. Інтелектуальна спадщина мистця частинно охоплена в збірнику його статтей, промов та оглядів, що появився під заголовком „Мистецтво — найміцніша зброя" в серії „Бібліотека Українознавства" Наукового Товариства ім. Шевченка (ч. 57, 1987 р.).

При Науковому Товаристві ім. Шевченка в ЗСА діє Фундація ім. Петра Андрусева, що її заложила його дружина Наталія Андрусів, завданням якої є сприяти розквітові образотворчого мистецтва в Україні. А нещодавно заходами інженера Осипа Цікала постав пам'ятник мистцеві в рідному йому селі Кам'янобрід на Львівщині. Створив пам'ятник відомий скульптор і художник Анатоль Галян.

Життя Петра Андрусева було таке повне, що воно є величезною ділянкою для досліджень в майбутньому. Його життєвий шлях ще довго служитиме надхненням молодим мистцям. Але не тільки їм. Його активна громадська позиція в діяспорі сьогодні може бути взірцем, як будувати українське життя на чужині і на рідних землях.

У своєму слові з нагоди 10-ої річниці смерти мистця Наталія Андрусів подала низку важливих інформацій про життя та творчість свого чоловіка. Життєвий шлях Петра Андрусева був справді важкий. Його читаєш ніби роман. В час Першої світової війни, коли царська російська армія зайняла 1914 року Галичину, тоді восьмилітній хлопець загубився при евакуації рідного села. Сталося це на Волині, під Рівним. Під час перестрілки тут малого Петра легко поранили в ногу. Його відвезли до військової лікарні в Рівному, а відтак він опинився в московському сиротинці. Трирічне перебування в Москві і Рязані були дуже тяжкими роками. Хлопчина не міг звикнути ні до середовища, ні до мови. Як згадує Наталя Андрусів, він завжди „на дні своєї душі відчував, що він ніяк не належить до тієї групи людей, серед якої жив". Може ці страждання штовхнули його вперше почати малювати. Недаремне кажуть, що джерелом мистецтва є терпіння. Читання Тараса Бульби і спів українських колядок разом з хлопцями, такими, як він, загубленцями з Галичини і Волині, втримували його національну свідомість. Після жахливих днів російської революції, яку він перебув у Рязані, 12-літній Петро Андрусів разом з польськими полоненими прибув до Варшави, знову чужого, неукраїнського середовища. Примістили його тут в реміснечій бурсі для молодих столярів. Тут, у столиці Польщі, він почав більш систематично розвивати свій мистецький талант. Під час виставки праць дітей тієї бурси, що була під опікою Американського комітету допомоги дітям Польщі, на його рисунки звернули увагу чимало впливових осіб, між ними і пізніший президент ЗСА Герберт Гувер. Молодого мистця прийнято до гімназії, а згодом до Варшавської академії мистецтв.

В академії Петро Андрусів зустрів низку талановитих українців і пристав до громадського життя українців Варшави. Знову не був легкий час. Бракувало грошей на прожиток, та знайшлися добрі люди, що помагали майбутньому мистцеві вивчати своє ремесло.

Між меценатами, які допомагали художнику, був Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький, який, як відомо, був патроном-опікуном молоді. До нього, до Шептицького, звертався молодий мистець про допомогу. Ці листи Петра Андрусева до Митрополита віднайшов недавно в архівах у Львові Владика Михайло Гринчишин і передав їх до архіву покійного мистця. Цих листів є вісім. Згодом заходами наукового секретаря Львівського НТШ д-ра Олега Купчинського віднайдено ще два листи. Всі вони — з 1932-33 років. Під цю пору їх готують до друку в наступному томі „Записок Наукового Товариства ім. Шевченка" з ділянки мистецтвознавства.

Закінчення буде.

Куточок України живе на Кольській землі

В минулому році сповнилося сім років з дня заснування Українського Культурного Товариства на Мурмані (УКТ). Засновниками товариства були Станіслав Скорбенко, Анатолій Бриченко, Ала Марчук, Ніна Мізева, Галина Тобілевич (онука українського драматурга Карпенка-Карого) та ін. УКТ зареєстровано, воно має свій статут, печатку, складає пляни праці. Основною метою організації товариства стало відновлення рідної української мови, національних традицій, культури, історії України. Зусиллями членів товариства була зібрана бібліотека з українських книжок та підручників.

Поступово бібліотека поповнювалася книжками, які надіслали нам добродії-земляки із ЗСА, Канади, Австралії, Англії. Ми вдячні їм. Ось їх імена: Володимира та Пилип Демуси, Ірина Твердохліб, Іванна Зельська, Ольга Нагаєвська (праці свого покійного батька-священика), Аліса Данилюк (повну збірку творів свого батька Греджі-Донського), Роман Кухар (доктор філософії), Галина Михальчук з Канади, Леся Храплива-Щур від УП/ДМ (для діточок), Олекса Гай-Головко, Наталка і Василь Шуя. Ми вдячні за книги „Українці в світі" та „1000-ліття хрещення України" та інші. Дякуємо всім з української книгарні в Чикаго (Степан Климишин), отримали книги і часописи СУА Америки і маємо змогу дізнатися, як живуть та працюють на американській землі наші посестри-союзянки. Надіслали касети з українськими піснями, Літургією, гумором Дмитро та Галина Грушецькі, Дам'ян Ґеча, Євген та Неоніла Стецьків та відеофільми.

Друкували свій часопис „Українське Слово". На видання часопису тепер потрібні великі кошти (папір дорогий), тепер не маємо змоги його друкувати. Сестринтво при церкві свв. Ольги і Володимира надіслали фінансову допомогу (Оля Матула та Соня Кравець), і ми змогли надрукувати ще один черговий часопис. Вдячні їм усім. Вся наша праця в громаді проходить в кількох напрямках: суспільному, організаційному, культурно-освітньому. При товаристві працювала недільна школа, де вчителем був Анатолій Сторожик. Мешканці Мурманська мали змогу навчати своїх дітей української мови. Це єдина можливість, бо в місті жодної української школи немає. Якщо ми, дорослі, відновили українську мову, завдяки спілкуванню в товаристві, то нас дуже турбує, що українські діти тепер не мають змоги спілкуватися рідною мовою. Адже в родині буває, що жінка чи чоловік не є українці і діти в хаті не можуть розмовляти нашою мовою. При проведенні свят діти завжди з нами — виставляють дитячі малюнки, читають вірші та підспівують.

Відвідуємо дім людей похилого віку (старечий дім) — знаходили там українців, і це не передати словами, які вони були зворушені, коли почули українську мову. Очі були повні сліз, щось застрягало в горлі. Ще раз переконуєшся в геніяльності Шевченкових слів: „Ну що, здавалося б, слова—слова та голос—більш нічого, а серце б'ється, ожива, як їх почує". Передали їм маленькі подаруночки, вітали зі святом, розпитували про життя. Прощаючись з ними, нам казали: „Тепер можна й помирати — родилися з рідною мовою і перед смертю почули її ще раз".

Делеґати нашої громади були в Москві (Євген Карпушкін) на Першому конґресі українців Росії в Москві (1993 р.). В 1992 році в річницю незалежности України, в Києві відбувся Всесвітній форум українців. На цьому форумі від Мурманська були Станіслав Скорбенко, Ала Марчук та інші. Цей форум залишив в пам'яті теплі спогади від зустрічей і спілкування з Йосипом Басарабою, Пилипом Демусом, Євгеном Стаховим тощо. Незабутніми були зустрічі з митцями — художніми колективами України, відкриття Києво-Могилянської Академії, театри, музеї. Жінки нашого товариства стали союзянками. В 1992 році в Ужгороді була конференція „Україна в XX столітті", в Києві в 1993 році — конференція „Українка і демократія", а в 1994 році відбувся Світовий конґрес Союзу Українок в Івано-Франківському. На цих конференціях була присутня Ала Марчук — ланкова нашої філії СУ, яка брала відпустку з праці, щоб поспілкуватися, почути багато цікавого і доповісти громаді.

В товаристві є хлопці, які плавають в морі, бувають в Америці, Канаді, Бразилії, і там знаходять земляків-українців; спілкуються, і щасливі, що так далеко від України чують рідну мову. Коли в Мурманську — приходять у громаду, як до рідної оселі, відзначаємо дні народження. Хлопці із Львова ціленаправлено подарували булаву із скла — це символ Гетьманської Держави. Були ми надто схвильовані, що про нас знають і — такий дарунок! Українці, яким вдалося повернутися жити в Україну, не втрачають зв'язки з нами; батьків чи рідню, які приїжджають в гості — обов'язково приводять до нашої громади. Вони розповідають про життя в Україні, беруть участь у святкуваннях Мурманського УКТ, кожен рік широко відзначають Шевченківські дні з участю дітей, Різдвяні свята з колядками та щедрівками. Проводимо огляди часописів і книжок, які надходять до бібліотеки, відзначаємо річниці видатних українців, вивчаємо „Історію України" М. Грушевського та О. Субтельного. Отримуємо регулярно часопис „Свобода" та журнал „Веселка" для дітей і дякуємо працівникам, що так турбуються про нас.

Дякуючи „Свободі", ми мали змогу знайти друзів, познайомитися і підтримувати стосунки (листування) з земляками з-за кордону, і вони про наше життя знають. Веде активно і акуратно листування відповідальний секретар УКТ Ала Марчук. Отримуємо часописи „Шлях Перемоги", „Національна Трибуна", часопис „Мета". На жаль, мало маємо інформації. При нагоді — хто повертається з України (особливо влітку) привозять багато преси, книги. Вдячні добродіям, які надіслали книги з мистецтва, поскільки у нас є аматори — це Ніна Мізева, Поліна Матеєва, Катя Шпікіна і ін. Катя Шпікіна — за фахом художник і вчитель — вдячна і користується книжкою Євгена і Неоніли Стецьків, Ірени Твердохліб; Ніна і Поліна з дитинства гарно вишивають і книга Іванни Зельської допомагає їм. З Києва з Міністерства Національностей і Міґрації прислали нам запрошення, і Ніна Мізева та Тамара Рушелюк були на місячних курсах підвищення кваліфікації (народні ремесла України).

Плянуємо провести літературні вечори про творчість Али Горської, Оксани Мешко, Василя Стуса. Щорічно в серпні відзначаємо День Незалежности України. Це — наше національне свято. У вікнах, де живуть українці, вивішуємо жовто-блакитні прапори: нехай усі знають, що ми святкуємо! Недавно провели вечір українського гумору, вечір дружби двох товариств — українського і татарсько-башкирського, де познайомилися з історією, культурою, обрядами, стравами двох народів. Різдвяні свята з колядками і нашими дітками святкуємо разом. Цікаво пройшов вечір, присвячений митцям та письменникам із західньої діяспори. Ми працюємо в силу своїх можливостей, спілкуємося, відновлюємо традиції; зернятка, які ми кидаємо в холодну землю на Мурмані, проростуть і дадуть врожай. Вболіваємо за долю України, радіємо її успіхам, віримо, що українці будуть щасливі і багаті. Ми будемо щасливі, що після нас лунатимуть українські пісні і мова. Значить, ми недарма створили своє товариство, а наша нація — невмируща. Ми були першими, і впевнені, що праця наша не пропаде даром.

Українське культурне товариство. Зліва (в окулярах) голова УКТ С. Скорбенко; третій ряд зліва — секретар Ала Марчук.

Ала Марчук,
183008, м. Мурманськ,
вул. З. Космодем'янської
26, кв. 88
тел. 24-92-03

Жюрі 26-го Літературного конкурсу СФУЖО

СФУЖО проголосило ще в грудні 1996 року 26-ий літературний конкурс ім. Марусі Бек, темою якого є: „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову".

Жанр літературного твору: оповідання, новеля, нарис тощо. Учасники конкурсу цим разом обмежені виключно до осіб жіночого роду.

СФУЖО з приємністю повідомляє, що головою жюрі згодився бути проф. д-р Володимир Шелест, членами жюрі д-р Юлія Войчишин та д-р Марія Попович-Семенюк, всі з Оттави.

Жюрі схвалило тему конкурсу, бо справа мови — це ж справа нашої культури, нашого майбутнього.

В часі своєї візити до Оттави в березні ц. р. міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко дістав від представниць СФУЖО на зустрічі найновішу афішу СФУЖО з гаслом на 1997 рік. Гасло є те саме, що тема 26-го конкурсу. Міністер Удовенко висловився дуже прихильно про те гасло, зауважуючи, що для України воно дуже актуальне. То ж заохочуємо письменниць і початківців взяти участь у конкурсі.

Твір: в українській мові, в машинописі з двома інтервалами, розміром максимум шість сторінок, підписаний псевдонімом. В закритому коверті подати псевдонім, прізвище і адресу автора. Коверт відкривається після рішення жюрі. Прислати матеріял до канцелярії СФУЖО до 1-го серпня 1997 року. Адреса СФУЖО: WFUWO, konkurs, P. O. Box 84578, 2336 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 1T0, Canaда.

Свято героїнь у Ню Йорку

У співпраці двох визначних жіночих організацій — ОЖ ОЧСУ та Окружної Управи СУА — відбулось в Ню Йорку 23-го лютого ц. р. В Домі Державного Фронту вшанування українських героїнь.

В церкві св. Юра була відправлена Панахида за упокій їхніх душ, при численній участі членок обох організацій та при їхніх прапорах. Голова ОЖ ОЧСУ. Людмила Костик привітала численну публіку, підкресливши геройство української жінки, яка активно йшла в боротьбу за волю України, каралась по тюрмах, засланнях, таборах, та багато віддали своє життя. Серед них — Алла Горська, Ольга Бесараб, Олена Теліга, Катруся Зарицька, 500 жінок в Кінгірі та тисячі безіменних. Склонімо голови в їхній пошані та збережімо пам'ять про них.

Дальше ведення програми передала культурно-освітній референтці СУА Олімпії Роговській, що попросила до головного слова Надію Світличну, яка розповіла про Аллу Горську, її близьку приятельку, якої не може забути, хоча минуло 26 років від річниці замордування її большевиками.

А. Горська

Алла Горська народилася 18-го вересня 1929 р. в родині інтеліґенції першого покоління, в Криму, а батько її працював у кіностудії. Мала брата, який загинув, і була одиначкою, та одержала російськомовне виховання. Закінчила в Києві Державний Інститут Мистецтва. Дорослою відкрила, що вона українка, завзято вивчала українську мову та стала українською патріоткою. Алла непересічно гарна, струнка, все усміхнена, весела, товариська, скоро притягувала людей до себе, які її любили і приятелювали з нею. Близьким до Алли був її ровесник Іван Світличний, який народився 20-го вересня 1929 року.

Від 1962 року Алла Горська була засновником і активним членом Клюбу Творчої Молоді в Києві, який відіграв політичну ролю в культурному процесі 60-их років. Це доба шестидесятників, культурного і мистецького короткого українського відродження. Клюб Творчої Молоді влаштовував літературні вечори, Шевченкові свята, на які Алла виготовляла запрошення. Також поверталась традиція колядування. Алла була одружена з В. Зарицьким. Мали сина, а їхнє помешкання в Києві було гостинним для патріотичної молоді. В 1964 р. Алла працювала над мозаїкою для Київського Університету, запроєктованою П. Заливахою. Мозаїку, яка зображувала грізного Т. Шевченка, брутально знищено. Аллу виключено зі Спілки Художників УССР.

Щоб знайти працю, вона виїхала з Києва на провінцію, але далі противилась державному теророві. Працьовита, витривала в постановах, казала: „Караюсь, мучусь, але не каюсь". Попри завзяття характеру, була душею дуже ніжна, любила допомогти потребуючим і незадовго перед смертю постаралась для родини Світличних дрова, навіть заплатила за доставу. Перша з вільних людей, не боялась поїхати в 1967 році до Мордовії, щоб власними очима побачити тих чесних засланих людей та підтримати їх на дусі. Любила життя, людей і була щаслива, коли могла допомогти і поділитися, та як одержала зарплату харчами, тоді багато роздала потребуючим.

Спосіб життя щирої українки-патріотки був не до вподоби комуністам, які увірвали її молоде життя, підступно підготували смерть. В середу, 28-го листопада 1970 року А. Горська була у Василькові біля Києва. Звідти вже не повернулась, бо там знайдено її замордованою. Похорон відбувся аж в понеділок 7-го грудня. Домовина була закрита, і досі не знають, чи в ній було тіло А. Горської, бо не дозволили перевірити.

А. Горська прожила лише 41 рік — життя коротке, але творче, сповнене благородними ділами. І пам'ять про неї не пропала марно, а воскресла в її мистецьких працях, в книжках та віршах, написаних в її честь. Цікава і зворушлива розповідь Н. Світличної перенесла нас у час, коли наше жіноцтво не відставало у боротьбі за волю України. Хоч про одних знаємо, а про тисячі безіменних героїнь не знаємо, але сповнені до них пошаною, вдячністю і гордістю за їхню геройську посвяту.

В мистецькій програмі виступила солістка-сопрано Оксана Харук-Боднар, котра виконала три пісні: „Як давно" (муз. Григорія Китастого), „Мальви" (муз. Володимира Івасюка), „Мамо" (муз. Марія Юрків), при акомпаньяменті Андрія Стасіва. Відтак Оксана Ціш рецитувала вірші: „Ярій, душе, а не ридай" Василя Стуса і „Зірвана троянда" Олександра Де.

Присутні нагородили виконавців рясними оплесками. Свято закрила голова Окружної Управи Олександра Кіршак. Вона подякувала Н. Світличній за розповідь про А. Горську, а також Оксані Харук-Боднар, акомпаньяторові Андрієві Стасіву та Оксані Ціш і всім присутнім, які мали нагоду оглянути копії вітражів А. Горської.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено вшанування українських жінок-героїнь.

Лідія Маґун

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕНАТОР З Міссіссіпі Трент Лотт, провідник сенатської більшости, повідомив у п'ятницю, 14-го березня, що в Сенаті розпочато дискусію над незобов'язуючим законопроєктом, щоб назначити спеціяльного і незалежного слідчого для перевірки мнимих переступлень збирання грошей для передвиборчої кампанії. Він уважає, що голосування над цим питанням відбудеться ще цього тижня. Республіканці з Конґресової комісії юстиції звернулися до головного прокуратора Дженет Ріно, щоб покликала незалежного слідчого для перевірки звинувачень про недозволені практики Білого Дому у придбанні фондів для передвиборчої кампанії.

У ФРАНЦІЇ ПОЛІЦІЯ ЗАТРИМАЛА понад 250 осіб у цілій країні та сконфіскувала 5,000 відеокасет, як один із засобів ліквідації дуже прибуткового бизнесу діточої порнографії. Серед затриманих, які займаються розповсюдженням і торгівлею діточої порнографії є двох директорів шкіл, двох учителів і декілька інших виховників дітвори і молоді, всі чоловіки. Ця дводенна спроба французької влади включала понад 600 членів поліції та було її проведено у середу 12-го і четвер,13-го, березня.

У СЕРЕДУ, 12-ГО БЕРЕЗНЯ, Мері Робінсон, перша жінка, котру обрано президентом Ірляндії, повідомила, що не буде кандидувати на другу сімрічну каденцію. Це повідомлення закінчило всякі спекуляції про її політичну майбутність в уряді Ірляндії, але дало початок новим спекулюванням про те, чи не плянує вона міжнародну кар'єру на якомусь значному становищі в Організації Об'єднаних Націй. М. Робінсон постійно мала високі оцінки в опитах і напевно не мала б конкурентів, якби кандидувала знову. Її ім'я було згадане на можливу кандидатуру комишенера Людських прав ООН на місце Гозе Аяльо Ляссо, який вирішив повернутися до Еквадору на пост міністра закордонних справ.

ПЕРЕВІРКА СПРАВИ МОЖЛИВОГО купна впливів Китаєм від американських державних урядовців розпочалася ще минулого року, коли Агенція крайової безпеки несподівано переловила цілий ряд цікавих розмов між Пекіном і китайськими службовцями в ЗСА. Ці розмови дали до зрозуміння державним властям ЗСА, що Китай є зацікавлений всякими можливими способами включно з протизаконними, здобути впливи серед законодавців ЗСА до такої міри щоб ривалізувати з Тайваном. У результаті здобутої інформації ФБІ зробило список приблизно 30 членів Конґресу, котрі на їх думку могли бути прицілом для Китаю. З досі невідомих причин повідомлено ще минулого червня тільки шістьох. Коли підозріння куплених впливів Китаю, стали одною з головних точок справи непристойного здобуття фондів на передвиборчу кампанію, ці тодішні інформації набрали зовсім іншого характеру.

З великим болем і жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що ненадійно і передчасно відійшла від нас 15-го березня 1997 р. наша найдорожча і невіджалувана ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
ГАЛИНА МИТРОФАНЮК

ПАРАСТАС у вівторок 18-го березня о год. 7-ій веч. в Humiston Funeral Home, Main St. Kerhonkson, N.Y., 12446.

ПОХОРОННІ відправи в середу 19-го березня о год. 10-ій рано в Humiston Funeral Home, а відтак на цвинтар Pine Bush Cemetery, Kerhonkston, N.Y.

У глибокому смутку і жалю:
муж — ЯРОСЛАВ
доньки — ХРИСТИНА ЛЕСТЕР з мужем СКАТОМ
— НІНА
— АННА
внуки — ЛЮШЕН
— ҐЕРЕТ
сестра — АННА СЛОБОДЯН з родиною

ДОПОВНЕННЯ до ПРОГОЛОШЕНОЇ ПОДЯКИ
з дня 16-го січня 1997 р. у

СВ. П.
МАТІЯ ШКОРУТИ

ПОЖЕРТВИ НА СЛУЖБИ БОЖІ В СИРАКЮЗАХ, Н. Й. ЗЛОЖИЛИ:

ОЖ-ОЧСУ, Володимир Новий, Броніслава Мельничук, Стефанія Шуль, Анна й Евген Ґусак, Надія і Роман Івахів, Марія і Павло Карпишин, Александра Козіцька, Володимир Ревюк, Ніна й Ярослав Брікнер,Томас Боцян з дружиною, Марія Мажак, Анастазія Бурак.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ" в НЮ ЙОРКУ, ЗЛОЖИЛИ:

	50 дол.	д-р Олег і д-р Іванна Ратичі;
по	20	Ірена Чайківська, Галина Ціґаш.

Щиро вдячні:
доньки — МАРІЯ ШОРОБУРА і
— АННА РАК
внуки і правнуки.

У СОТИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

І ДОСІ СНИТЬСЯ...

І досі сниться...,
Коли згадаю молоді літа...
Місто мрій, мій Львів,
Стрийський парк, зелені каштани...
Вулиці, якими ходили ми щодня.
Вечорами у тінях нічних ліхтарень
Ховались спомини минулих днів...
Щовечора стрічав я тебе,
Згадаєш...
Ще вчора здається мені, ...
Зоряна ніч, місяць по небі блудив...
Снувались мрії золоті...
В очах твоїх горіли вогні...

Чи тямиш ті дні весняні,
Літом на полях шуміли лани пшениць,
На межі червоні маки і сині блавати,
З вітром котилось перекотиполе...

Згадай ті дні, спів пташок, пісні...
Сонце гріло, голубило...
Палким поцілункам не було кінця...
І нині блукає туга...
За тими днями весни,
Що пройшли мов в казці...

Згадай ще раз минуле,
Може присняться тобі ті дні,
Місто мрій, мій Львів,
Зелені каштани і світла нічних ліхтарень...
Горіли вогнями зорі на синьому небі
У серпневі дні...

Не вернуться вже ніколи ті літа,
Наша молодість, коли згадаєш...
Тебе нема...
А туга блукає край вікна...

Е. Т.

НОВІ КНИГИ З УКРАЇНИ

Григорій Костюк. СТАЛІНІЗМ В УКРАЇНІ. Генеза і наслідки (Дослідження і спостереження сучасника). Передмова Ю. Бадзя. 1996, 510 стор., тверда обкл. Ціна: 20 дол.

Іван Багряний. ПУБЛІЦИСТИКА. Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. Упорядкував О. Коновал, передмова І. Дзюби, післямова Г. Костюка. 1996, 856 стор., великий формат, тверда обкл. Ціна: 30 дол.

Петро Одарченко. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. Збірник вибраних статей. Передмова В. Іванисенка. 1995, 408 стор., тверда обкл. Ціна: 18 дол.

Юрій Луцький. ТИСЯЧА ЦИТАТ З УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА. 1996, 340 стор. Ціна: 16 дол.

Анатоль Юриняк. ЛІТЕРАТУРНІ ЖАНРИ МАЛОЇ ФОРМИ. 1996, 104 стор. Ціна: 8 дол.

Ірина Букса. ТВОРЧІСТЬ ТА СЛОВНИК МАЛОЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА. Редактор Я. Гурський. 134 стор., тверда обкл. Ціна: 8 дол.

Степан Феденко. РОЗЛУКА. Спогади з Другої світової війни. 1996, 548 стор., тверда обкл. Ціна: 25 дол.

Замовляти: **SMOLOSKYP**
1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477

Конкуренція...

(Закінчення зі стор. 2)

співпраці чужоземних фірм з підприємствами України. Подібні приклади спільних підприємств у різних країнах вказують на можливі розв'язки питань розподілу акцій, розміру інвестиційних фондів, ґарантій продукції, податкових пільг тощо.

Одночасно не слід забувати, що для чужоземних інвесторів український ринок залишиться менше атрактивним так довго, доки Україна не стане повноправним членом Світової організації торгівлі і доки вона залишається осторонь реґіональних торговельних бльоків, які нормують умови міжнародної торгівлі у світі.

YES, SEND A GIFT SUBSCRIPTION TO

❑ THE UKRAINIAN WEEKLY ❑ SVOBODA

	THE UKRAINIAN WEEKLY		SVOBODA	
RATES	UNA MEMBER	NON-MEMBER	UNA MEMBER	NON-MEMBER
ANNUAL	$40.00	$60.00	$75.00	$100.00
SEMI-ANNUAL	$25.00	$35.00	$40.00	$60.00
QUARTERLY	N/A	N/A	$22.00	$33.00

For: ______________________________

Address: ______________________________

From: ______________________________

(All payments in US funds only)

THE UKRAINIAN WEEKLY and **SVOBODA** are published by
THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N.J., 07302
Tel.: (201) 434-0237

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

REGISTRATION FORM FOR CHEMNY'S FUN CENTER
JULY 28 – AUGUST 2, 1997

CAMPER'S FULL NAME: ______________________________
CAMPER'S ADDRESS: ______________________________
CITY, STATE, ZIP: ______________________________
TELEPHONE NUMBER: ______________________________
DATE OF BIRTH: ______________________________
PARENT/GUARDIAN: ______________________________
SIGNATURE OF PARENT/GUARDIAN: ______________________________

REGISTRATION FEE $75.00 PER CHILD IF STAYING AT SOYUZIVKA
$125.00 PER CHILD IF STAYING OFF PREMISES

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

❑ **„Свобода"**
❑ **„The Ukrainian Weekly"**

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ